

نخستین جلد از مجموعه اندیشه سیاسی متفکران مسلمان با هدف واکاوی و الگوسازی آرای سیاسی متفکران جهان اسلام از سوی انتشارات بوستان کتاب منتشر شد. پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی دفتر نخست از مجموعه اندیشه سیاسی متفکران مسلمان را با هدف واکاوی اندیشه‌های سیاسی چهار متفکر بزرگ جهان اسلام منتشر شد. اندیشه‌های متفکران مسلمان از جنبه‌های مختلف اخلاقی، عقیدتی و فقهی بر فرهنگ و تمدن اسلامی تأثیرگذار بوده است. بی‌تردید یکی از آن جنبه‌های مهم، اندیشه سیاسی آنان بوده است که کمتر مورد تجزیه و تحلیل واقع شده است. پژوهشگاه علوم و اندیشه سیاسی دفتر تبلیغات اسلامی در مقدمه این کتاب درباره اهداف این‌گونه پژوهش‌ها آورده است: «این پژوهش‌ها با فراهم کردن زمینه‌های رشد نیروی انسانی در عرصه پژوهش‌های سیاسی با رویکردهای فلسفی، فقهی و علمی، تلاش می‌کند در جهت عزم و اراده ملی برای تجدید تمدن اسلام گام بردارد. این اثر، در ادامه آثار قبلی پژوهش‌ها در حوزه تاریخ اندیشه سیاسی اسلام، با هدف فراهم ساختن زمینه‌های لازم برای هویت‌شناسی سیاسی تدوین شده است.»

این کتاب به چهار بخش مجزا تقسیم شده است که هر بخش از سوی یکی از پژوهشگران به صورت جداگانه مورد پژوهش و بررسی قرار گرفته است. علی‌اکبر شهپر، مرتضی یوسفی‌راد، عبدالرضا احمدی و نصرالله شریفی پژوهشگرانی هستند که در این کتاب به بررسی اندیشه‌های سیاسی نجم‌الدین رازی، قطب‌الدین رازی، میر سیدعلی همدانی و حاج ملاهادی سبزواری پرداخته‌اند.

بخش نخست این کتاب به بررسی اندیشه سیاسی نجم‌الدین رازی می‌پردازد. در این بخش برای تبیین نظریه‌های سیاسی این اندیشمند مسلمان از روش تجزیه و تحلیل اطلاعات و داده‌ها که مبتنی بر توصیف و تحلیل است بهره‌جسته و سعی شده تا روش گردآوری اطلاعات، کتابخانه‌ای باشد. به اعتقاد نویسنده بررسی اندیشه نجم‌الدین رازی به عنوان یک عارف و اشراقی‌ای که از مکاتب مهم فلسفی محسوب می‌شود، از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. زندگی‌نامه، ماهیت سیاسی در اندیشه رازی، مبانی نظری اندیشه سیاسی، نظام سیاسی مطلوب در اندیشه رازی، عناصر ساختار حکومت و اهداف و وظایف حکومت، عناوینی هستند که در این بخش مورد بررسی واقع می‌شوند.

قطب‌الدین رازی اندیشمند دیگری است که در سه فصل زندگی‌نامه و زمانه قطب‌الدین، مبانی نظری و معرفتی قطب‌الدین و بررسی نظریه‌های سیاسی قطب‌الدین رازی، آرای وی مورد بررسی قرار گرفته است. قطب‌الدین رازی یکی از اندیشمندان اسلامی شیعی و از علمای بنام قرن هشتم هجری است.

میرسیدعلی همدانی، از عرفای بزرگ ایرانی، سومین متفکری است که آرای سیاسی وی در این کتاب در چهار فصل مورد نقد و بررسی قرار می‌گیرد. فصل اول به بررسی اوضاع تاریخی و شرایط اجتماعی، سیاسی و فرهنگی معاصر میر سید علی اختصاص یافته است. در فصل دوم مبانی نظری اندیشه سیاسی وی مورد بحث قرار می‌گیرد که در آن از عناوینی همچون مبانی معرفت‌شناسانه، هستی‌شناسانه و انسان‌شناسانه اندیشه همدانی بحث شده است.

فصل سوم این کتاب به بیان اجتماع‌شناسی و سیاست از دید میر سید علی اختصاص دارد و در فصل چهارم نیز به مؤلفه‌های اساسی اندیشه سیاسی وی پرداخته می‌شود و بر اساس آنها نظام سیاسی مطلوب از نظر این دانشمند ترسیم می‌گردد. اندیشه‌های سیاسی حکیم ملاهادی سبزواری، موضوع بررسی آخرین بخش این کتاب است.

فصل اول این بخش به زندگی و زمانه حکیم سبزواری پرداخته و جایگاه وی را در سیاست و حکمت ایران بیان می‌کند. فصل دوم به بررسی مبانی اندیشه سیاسی حکیم سبزواری در ابعاد هستی‌شناسی، انسان‌شناسی و معرفت‌شناسی می‌پردازد. فصل سوم جایگاه اجتماع و سیاست را در اندیشه سبزواری بررسی می‌کند. فصل چهارم ضرورت حکومت و وظایف آن و صفات حاکم را می‌کاود. در فصل پنجم نیز به گونه‌شناسی نظام سیاسی در اندیشه سیاسی حکیم سبزواری بر اساس اهداف مبانی مشروعیت نظام سیاسی پرداخته می‌شود.

دفتر اول از کتاب اندیشه سیاسی متفکران مسلمان، به همت پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی در 312 صفحه، در شمارگان 1500 نسخه برای نخستین بار در سال 86 منتشر شد.